

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า ตำบลข้างคลาน เทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นายบัณฑิต เฒ่าวัฒนา

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลในการมีส่วนร่วมด้านการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่าของประชาชน ในตำบลข้างคลาน เทศบาลนครเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้ศึกษาทำการสุ่มจากประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งคลองแม่ข่า 4 ชุมชน จำนวน 234 ครัวเรือน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่บริเวณริมฝั่งคลองแม่ข่า ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสียอยู่ในระดับน้อยมาก แหล่งข่าวสารที่ได้รับรู้มากที่สุดมาจากหอกระจายข่าวของชุมชน ในอดีตน้ำในคลองแม่ข่าสามารถนำมาใช้อุปโภคในครัวเรือนได้ แต่ในปัจจุบันน้ำในคลองแม่ข่าเน่าเสียไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ส่วนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสีย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

การรับรู้ปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำจะช่วยลดปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า รองลงมาเป็นการรับรู้การใช้ทรัพยากรน้ำจะต้องมีการวางแผนป้องกันและควบคุมน้ำเสียอันเกิดจากการใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือน น้ำเสีย

จากครัวเรือนจะต้องผ่านระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยยให้ไหลลงสู่คลองแม่ข่า และรัฐควรรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือนกับประชาชนมากขึ้นกว่าเดิม

การมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วม กิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่าเพียงบางครั้ง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและความตระหนักในการรักษาคุณภาพของน้ำในคลองแม่ข่า

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า พบว่า การศึกษา การประกอบอาชีพ และการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่าง ที่ต่างกัน มีส่วนกำหนดการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่าที่แตกต่างกัน ในขณะที่ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือนที่ต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือน กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า พบว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เท่ากับ 0.962 กล่าวได้ว่าการรับรู้ปัญหาน้ำเสียจากครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาน้ำเสียในคลองแม่ข่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ - 0.003

Independent Study Title People Participation in Waste Water Problem
Management in Klong Mae Kha, Tambon Changklan,
Chiang Mai Municipality

Author Mr. Bundit Phoavattana

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor
Assoc. Prof. Prayad Pandee

Abstract

The objectives of this study were to compare the personnel characteristics of the people in participating in the wastewater management of Klong Mae Kha , and to determine the correlation between the perception of wastewater from the households and the people participation in Tambon Changklan, Chiang Mai Municipality.

In this study, a set of questionnaires was used to collect data from 234 households' heads living along Klong Mae Kha. The obtained data were analysed statistically using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, ANOVA, and correlation analysis.

The results of this study showed that most of the household samples perceived very less information of wastewater problems. Most of the obtained information came from the community through the broad casting house. In the past, the water in Klong Mae Kha could be used as water supply in the households. At present, the water in Klong Mae Kha has been deteriorated, and could not be used. Basically, it was found that most of samples had a very good understanding of wastewater problem.

The perception of wastewater problem was as follows. The conservation of water resource could help reduce wastewater problem in Klong Mae Kha. Water usage should have a plan for prevention and controlling wastewater from various domestic activities. Wastewater should be treated before discharge in Klong Mae Kha. Government should have more campaigns and public relations on the knowledge of wastewater in the households.

As for people participation on wastewater management in Klong Mae Kha, it was found that the household samples had only one time participation on environmental activity in the community. This indicated that most samples were still lacking of consciousness and awareness in preserving water quality in Klong Mae Kha.

The comparison results of each household's participation on wastewater management in Klong Mae Kha showed that education, careers, and obtained information were correlated with the degree of participation. While the period of living in community, the knowledge and understanding of wastewater problems in the household were not correlated with the people participation on wastewater management at the statistical significant level of 0.05.

The correlation between the perception of wastewater problem and the people participation on wastewater management showed that this perception was not statistically correlated to the people participation at the significant level of 0.05, and at correlation co-efficient of -0.003.